

**GROEN
LINKS**
CASTRICUM

Schriftelijke vragen Uitvoering amendement experimenteren met de Participatiewet

11 februari 2018

Bij de behandeling van de Begroting 2018 heeft de Raad op 9 november 2017 het amendement 'Experimenteren met de Participatiewet' van GL, PvdA en SP aangenomen. Met het amendement is er in de begroting 2018 € 10.000 opgenomen om te experimenteren met de Participatiewet

Een van de experimenten waarmee de gemeente zich zou kunnen aansluiten is een experiment van de gemeenten Apeldoorn, Epe en Oss. Dit project is officieel 1 oktober 2017 van start gegaan en duurt 2 jaar, met een uitloop tot uiterlijk 1 januari 2020. Deelnemende gemeenten kunnen maximaal 6 maanden na start nog instromen (1 april 2018). Belangstellende gemeenten kunnen uiterlijk tot 1 april 2018 aanhaken, zo lopen de onderzoeken naast elkaar en kunnen resultaten meegenomen worden met de landelijke bevindingen van de AMvB gemeenten.

Het is nu drie maanden na aanneming van het amendement. PvdA, GL en de SP willen het College graag op de mogelijkheid wijzen van het experiment van de gemeenten Apeldoorn, Epe en Oss en daar op korte termijn bij aan te haken. In de **bijlage** treft het College nadere informatie aan over het experiment.

Vragen

- 1) Is het College bekend met het experiment van de gemeenten Apeldoorn, Epe en Oss en de mogelijkheid voor andere gemeenten daarbij op aan te haken?
- 2) Is het College op de hoogte van de mogelijkheid om bij dit experiment aan te haken en uiterlijk 1 april 2018 een dergelijk verzoek te doen?
- 3) Is het College bereid op korte termijn met de gemeente Apeldoorn contact op te nemen om de mogelijkheid tot deelname van de gemeente Castricum te bespreken?

Fractie PvdA
Dave van Ooijen

Fractie Groen Links
Hannie Lutke Schipholt

Fractie SP
Marjo Husslage

Bijlage

Deze bijlage beschrijft de belangrijkste zaken van het experiment van de gemeente Apeldoorn, Epe en Oss en waar de gemeenten rekening mee moeten houden. Deelnemen aan het experiment kan tot uiterlijk 1 april 2018. In praktijk betekent dit dat uiterlijk 1 maart 2018 besluitvorming tot deelname heeft plaats gevonden. Dit in verband met het inregelen van het experiment binnen een gemeenten.

1. Aanleiding experiment ‘Zelf aan het stuur en op maat’

De gemeente Apeldoorn, Oss en Epe wilden de dienstverlening aan inwoners verbeteren. Dienstverlening met meer aandacht voor persoonlijke drijfveren en ambities van klanten, zodat zij meer grip krijgen op hun eigen leven en hun eigen ideeën om te participeren en in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Het is niet alleen belangrijk om mensen in beweging te krijgen, maar vooral ook om ze zelf in beweging te laten komen. De gemeente Apeldoorn heeft het initiatief genomen om samen met de gemeente Oss en Epe te experimenteren met het verstrekken van uitkeringen binnen de huidige mogelijkheden van de Participatiewet. Wat gebeurt er als bijstandsgerechtigden minder regels opgelegd krijgen en meer invloed krijgen op hun eigen re-integratietraject? Worden ze intrinsiek gemotiveerd en worden er anderen keuzes gemaakt? De Universiteit van Tilburg onderzoekt op een wetenschappelijke verantwoorde wijze of dit een positief effect heeft op onder andere de uitstroom naar werk, motivatie, sociale participatie en welbevinden. De formele onderzoeksvraag is als volgt:

Wat is het effect van een andere invulling van verplichtingen en sancties op het gedrag van de bijstandsgerechtigden, de resultaten die ze behalen en hoe ze hun situatie beoordelen?

2. Aanpak

De onderzoeksvraag wordt onderzocht aan de hand van het experiment ‘Zelf aan het stuur en op maat’. De doelgroep van het experiment bestaat uit zowel uitkeringsgerechtigden die nieuw instromen als uitkeringsgerechtigden uit het zittende bestand. Een aantal groepen worden uitgesloten van het experiment. Dit zijn de dak- en thuislozen, niet-Nederlandstalige statushouders, zelfstandigen, mensen in een instelling, mensen met ernstige psychosociale problemen, arbeidsongeschikten in de WIA en 62+-ers. Voor deze doelgroepen zijn aparte programma's binnen de dienstverlening van de gemeente Apeldoorn, Epe en Oss. Jongeren tot 27 jaar worden wel meegenomen in het onderzoek.

Bijstandsgerechtigden die deelnemen aan het experiment worden aselekt verdeeld over de volgende drie te onderzoeken groepen:

1. Eigen regie:

In deze groep krijgen bijstandsgerechtigden zelf regie over hun plan van aanpak naar re-integratie of participatie. De klantmanager is benaderbaar voor coaching naar wens van de bijstandsgerechtigden. Uitgangspunten zijn vertrouwen en zelfredzaamheid.

2. Intensief:

In de groep ‘Intensief’ krijgen bijstandsgerechtigden een intensieve maatwerkbegeleiding, er zijn meer contactmomenten. De klantmanager geeft proactieve coaching en faciliteert het traject naar werk of participatie. Uitgangspunten zijn vertrouwen en zelfredzaamheid.

3. Regulier:

Bijstandsgerechtigden in de groep ‘Regulier’ behoren tot de controlegroep en krijgen de reguliere dienstverlening van de gemeente. In Apeldoorn betekent dat voor kansrijke werkzoekenden een groepsgewijze aanpak van zes weken gericht op werk. Voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn er activeringstrajecten en participatieplaatsen. Klantmanagers voeren periodiek een voortgangsgesprek

De steekproef bestaat uit personen die op peildatum start experiment aselekt worden getrokken uit de

bijstandspopulatie en daarna worden aangevuld met nieuwe instroom. Alle bijstandsgerechtigden die in de steekproef terecht komen, krijgen een uitnodiging en uitleg over het onderzoek. Zij kunnen zelf beslissen of zij willen meedoen aan het onderzoek. Indien zij akkoord gaan, worden zij at random toebedeeld aan één van de drie onderzoeksgroepen. Het is dus op basis van vrijwillige deelname, maar er is geen vrije keuze in de groepindeling. Na toewijzing aan een onderzoeksgroep kan de bijstandsgerechtigde alsnog weigeren waarna aselekt een nieuwe kandidaat wordt geselecteerd. Op deze manier worden alleen gemotiveerde deelnemers geselecteerd. Tot maximaal een half jaar na start van het experiment kunnen deelnemers instromen. Bij aanvang van het experiment wordt bij alle deelnemers een nulmeting en een procesevaluatie uitgevoerd.

3. Resultaat

Na twee jaar weten we wat het effect is op bepaalde invloeden om de dienstverlening te optimaliseren (effectiever en efficiënter). Naast de uitstroom naar (on)betaald werk, wordt ook gemeten op:

- Motivatie, inzet en gedrag (eigen regie);
- Scholing en talentontwikkeling;
- Sociale participatie/integratie;
- Relatie burger-overheid;
- Gezondheid, welbevinden en stress;
- Ontwikkeling van 'capabilities';
- Beoordeling vernieuwde werkwijze werkcoaches.

4. Start en duur project

Het project is binnen Apeldoorn, Epe en Oss officieel 1 oktober 2017 van start gegaan en duurt 2 jaar, met een uitloop tot uiterlijk 1 januari 2020. Deelnemers kunnen maximaal 6 maanden na start nog instromen (1 april 2018). Belangstellende gemeenten kunnen uiterlijk tot 1 april 2018 aanhaken, zo lopen de onderzoeken naast elkaar en kunnen resultaten meegenomen worden met de landelijke bevindingen van de AMvB gemeenten.

5. Uitgangspunten algemeen

Het belangrijkste uitgangspunt is dat het experiment binnen de Participatiewet uitgevoerd wordt. Het onderzoek van de universiteit van Tilburg geeft de ruimte binnen de Participatiewet weer, waarmee geëxperimenteerd kan worden. Daarnaast worden klanten benaderd vanuit vertrouwen en met meer aandacht voor persoonlijke drijfveren en ambities.

6. Financiën

De kosten van het experiment bestaan uit kosten gericht op het wetenschappelijk onderzoek en kosten die de gemeente maakt om het experiment uit te voeren, zoals coördinatie, communicatie, etc.. De onderzoekskosten bestaan uit vaste kosten voor het totale experiment en variabelen kosten per gemeente. De vaste kosten delen de gemeenten die deelnemen aan het onderzoek op basis van inwoneraantal gemeente. De variabele kosten betaalt elke gemeente zelf. Naast de kosten aan de universiteit zijn er ook gezamenlijke kosten van de deelnemende gemeenten voor o.a. de communicatie.

7. Wat levert deelname en samenwerking op?

Deelname aan het experiment biedt uw gemeente de mogelijkheid om uw dienstverlening te optimaliseren. Op wetenschappelijke wijze wordt uw reguliere dienstverlening vergeleken met nieuwe vormen van dienstverlening, gebaseerd op vertrouwen en zelfredzaamheid. U ontvangt van de Universiteit Tilburg wetenschappelijk onderbouwde rapportages. Deze onderzoeksresultaten worden ook voorgelegd aan het ministerie. Daarnaast zijn de kosten bij instap experiment relatief laag vanwege de gedeelde vaste onderzoekskosten en overige organisatiekosten. Ook worden een aantal van uw klantmanagers, werkcoaches door de universiteit van Tilburg getraind in de

gesprektechniek die hoort bij de uitgangspunten vertrouwen en zelfredzaamheid. Verder ondersteunt de universiteit uw gemeente met de aselecte groepsindeling uit het totale bestand bijstandsgerechtigden.

8. Waar dient u rekening mee te houden?

Hier nog even kort waar u als gemeente rekening mee dient te houden:

- Besluitvorming aanhaken experiment voor 1 maart 2018;
- Aanhaken experiment voor 1 april 2018;
- Visie en uitgangspunten experiment adopteren en uitdragen bestuurlijk en ambtelijk;
- Onderzoekskosten en gezamenlijke gemeentelijke uitvoeringskosten;
- Vrijmaken klantmanagers/coaches voor het experiment;
- Vrijmaken coördinatie- en communicatiecapaciteit gedurende het hele experiment, maar met name m.b.t. het inregelen experiment.

10. Randvoorwaarden?

Een belangrijke randvoorwaarde is dat de aanleiding en uitgangspunten van het experiment, zowel bestuurlijk als ambtelijk geadopteerd en uitgedragen worden. Ook het vrij maken van coördinatie – , communicatie capaciteit en klantmanagers/coaches voor het experiment is essentieel.

11. Tot slot

In deze memo is in het kort te beschreven wat het experiment voor gemeenten kan betekenen. Als er vragen zijn of als er iets niet duidelijk is, schroom niet om contact op te nemen. U kunt contact opnemen met ondergetekende, de projectleider van de gemeente Apeldoorn, Lieke Munsters, door te mailen naar l.munsters@apeldoorn.nl of te bellen naar 0555802040.